



## NOTAT

6. februar 2019

### Høringsnotat vedrørende forslag til lov om forbrugslånsvirksomheder

#### 1. Indledning

Lovforslaget har til formål at styrke tilsynet med udbydere af forbrugslån, der ikke har en tilladelse som enten finansiel virksomhed eller som ejendomscreditselskab. Det styrkede tilsyn skal understøtte, at udbydere af forbrugslån foretager en reel kreditværdighedsvurdering af de forbrugere, der ønsker at optage et lån.

Lovforslaget gennemfører initiativet ”Øget tilsyn med kviklån” fra regeringens forbrugerpolitiske strategi, ”Forbrugere i en digital verden”.

Det foreslås med lovforslaget, at virksomheder, der udbyder forbrugslån til forbrugere, skal have en tilladelse hos Finanstilsynet og underlægges en række forbrugerbeskyttende regler.

Det foreslås endvidere, at Finanstilsynet skal føre tilsyn med forbrugslånsvirksomhederne. Det vil medføre, at Finanstilsynets sædvanlige tilsynsbeføjelser finder anvendelse i forhold til disse virksomheder.

Med lovforslaget vil Forbrugerombudsmanden have samme tilsynsbeføjelser over for udbydere af forbrugslån, som Forbrugerombudsmanden har over for finansielle virksomheder i dag. Forbrugerombudsmanden vil således fortsat have mulighed for at anlægge retssager vedrørende handlinger, der strider mod god skik efter den finansielle lovgivning, således som Forbrugerombudsmanden kan over for finansielle virksomheder i dag.

Lovforslaget blev sendt i høring den 29. november 2018 med frist for afgivelse af høringssvar den 2. januar 2019. Der er modtaget 23 høringssvar, hvoraf de 13 indeholder konkrete bemærkninger til lovforslaget.

De væsentligste bemærkninger fra de hørte parter til de enkelte emner i lovforslaget gennemgås og kommenteres nedenfor.

Visse hørings svar har alene givet anledning til redaktionelle og tekniske ændringer samt præciseringer i lovtekst og bemærkninger. Disse ændrer ikke ved den tilsigtede forståelse og substans i lovforslaget og omtales derfor ikke nærmere i nærværende notat.

## **2. Generelle bemærkninger**

### **2.1. Overordnede bemærkninger**

Generelt har høringsparterne taget godt imod udkastet til lov om forbrugslånsvirksomheder.

Dansk Industri anerkender udfordringen omkring overgældssætning blandt nogle forbrugere. DI anfører, at de ved flere lejligheder har påpeget behovet for at fokusere på lånevirkomhedernes kreditværdigheds-vurderinger som det mest effektive middel til at undgå overgældssætning. DI støtter derfor regeringens fokus herpå i lovforslaget.

Dansk Erhverv anerkender, at der på markedet for forbrugslån findes produkter, der via deres opbygning og sammensætning kan være sværere for forbrugerne at gennemskue og hvor forbrugerne derfor får en betydelig risiko for at ende i en gældsspiral. Dansk Erhverv finder, at det er rigtigt, at der sættes ind overfor denne type af uigennemsigtige lån.

Dansk Industri og Dansk Erhverv finder, at det er uheldigt, at der ikke er muligheder for at håndhæve loven overfor udenlandske udbydere. Dansk Industri anfører, at det bør medføre, at regeringen arbejder for at få reglerne ændret på EU-niveau og at uddanne forbrugerne, så de har de bedste forudsætninger for at gennemskue omkostningerne ved at optage et lån. Dansk Erhverv finder, at den manglende håndhævelsesadgang skaber en urimelig konkurrencefordel for virksomheder, der er etableret i udlandet.

Dansk Kreditråd bakker i det store hele op om ændringerne, som Dansk Kreditråd forventer, vil være med til at luge ud i ”brodne kar”, styrke selvjustitsen i branchen og ikke mindst skubbe på for, at den ansvarlige långivning, som mange låneudbydere står for i dag, bliver en standard i hele branchen. Dansk Kreditråd hilser det velkomment, at man nu skal søge Finanstilsynet om tilladelse til at drive forbrugslånsvirksomhed, samt at denne tilladelse kan fjernes igen.

Dansk Industri og Dansk Kreditråd finder, at der ikke bør indføres yderligere tiltag på dette område, før lovforslaget har haft tid til at virke.

Finans og Leasing støtter også generelt lovforslaget ud fra intentionen om at underlægge kviklåneselekaberne større kontrolmuligheder og krav til produktgodkendelse. Finans og Leasing stiller spørgsmålstegn ved, hvordan loven skal håndhæves i tilfælde af grænseoverskridende aktivitet

målrettet danske forbrugere. Finansforbundet støtter ligeledes generelt lovforslaget.

Finans Danmark finder, at der med lovudkastet er fundet et godt niveau for, hvorledes forbrugslånsvirksomheder kommer under finansielt tilsyn. Det betyder, at der vil komme en ensartet forbrugerbeskyttelse på forbrugslånsmarkedet, og at der bliver skabt lige konkurrencevilkår mellem udbydere af forbrugslån, uanset om dette sker via en forbrugslånsvirksomhed eller en bank.

Ligeledes støtter Forbrugerrådet Tænk lovforslagets formål om øget og skærpet tilsyn med alle forbrugslån.

### **Kommentar**

*Regeringen har løbende fokus på at sikre den bedst mulige håndhævelse af den finansielle lovgivning på tværs af grænserne. Samtidig er der fokus på at fremme forbrugernes finansielle forståelse, sådan at de er bedst mulig rustet til at træffe beslutninger om deres finansielle forhold. Til det formål drives blandt andet en hjemmeside: raadtilpenge.dk og facebook-sider, hvor forbrugerne kan få oplysninger og hjælp til at forstå finansielle forhold.*

*Der er nedsat en arbejdsgruppe i forlængelse af Regeringens forbrugerpolitiske strategi "Forbruger i en digital verden", som skal undersøge, hvorledes den ønskede beskyttelse af forbrugerne ved optagelse af kviklån kan sikres. Dette vil kunne medføre yderligere initiativer.*

### **2.2. Flytning af tilsynet fra Forbrugerombudsmanden til Finanstilsynet**

Forbrugerrådet Tænk støtter lovforslagets formål om øget og skærpet tilsyn med alle forbrugslån, herunder kravet om skærpet kreditværdigheds-vurdering, reglerne om identifikation af målgrupper og krav om forretningsgange. Forbrugerrådet Tænk kan dog ikke støtte flytningen af tilsynet med forbrugslånsvirksomheder fra Forbrugerombudsmanden til Finanstilsynet. Forbrugerombudsmanden kan føre retssager på forbrugernes vegne, mens Finanstilsynet kan udstede påbud og bøder. Et påbud eller bøde medfører ikke, at forbrugeren får erstatning. Forbrugerrådet Tænk finder, at forbrugslånsvirksomheder kan underlægges krav om tilladelser fra Finanstilsynet og et særligt tilsyn med hensyn til kreditværdigheds-vurderinger og andre særlige brancheforhold, uden at undtage forbrugslånsvirksomheder fra Forbrugerombudsmandens generelle tilsyn med overholdelse af lovgivningen om forbrugerbeskyttelse.

Dansk Erhverv finder, at Forbrugerombudsmanden fortsat bør have mulighed for at føre tilsyn med hele markedsføringsloven af hensyn til at sikre en fair og lige konkurrence mellem virksomhederne. Dansk Erhverv fremhæver, at Forbrugerombudsmanden har stor indsigt og lang erfaring med forbrugerbeskyttelsessager. Organisationen finder det ikke hensigtsmæssigt, at Forbrugerombudsmanden mister kompetence til at gribe ind over for sager, der ville være omfattet af markedsføringsloven.

Forbrugerombudsmanden finder, at en eventuel vedtagelse af lovforslaget vil medføre en betydelig begrænsning af Forbrugerombudsmandens kompetence til at føre tilsyn. Lovudkastet anfører imidlertid, at det har til formål at øge forbrugerbeskyttelsen.

Forbrugerombudsmanden oplyser, at Forbrugerombudsmanden på baggrund af en undersøgelse efter revisionen af sine retningslinjer har meddelt en række af forbrugslånsvirksomhederne, at de har handlet i strid med god skik og anmodet virksomhederne om at afgive et tilsagn til Forbrugerombudsmanden om at overholde forpligtelsen til at kreditvurdere låneansøgere. Hvis lovforslaget vedtages i den form, der er sendt i høring, vil Forbrugerombudsmanden derfor ikke kunne fortsætte det beskrevne tilsynsarbejde.

Forbrugerombudsmanden anfører, at hvis forslaget skal indebære en styrkelse af forbrugerbeskyttelsen, må styrkelsen af Finanstilsynets kompetence til at gribe ind og føre tilsyn med disse virksomheder ikke ske på bekostning af Forbrugerombudsmandens tilsynsmuligheder på området eller på bekostning af forbrugernes mulighed for at få deres klager behandlet af Forbrugerombudsmanden, der i dag både fører et offentligt tilsyn og har kompetence til at forfølge civile krav på forbrugernes vegne.

Forbrugslånsvirksomheder kan ifølge Forbrugerombudsmanden underlægges Finanstilsynet tilsyn – som foreslået i lovudkastet – uden at undtage forbrugslånsvirksomheder fra Forbrugerombudsmandens uafhængige tilsyn ud fra hensynet til forbrugerne. Det er således sædvanligt, at virksomheder, der er underlagt et sektorspecifikt tilsyn, også er underlagt Forbrugerombudsmandens generelle tilsyn med overholdelse af god skik efter markedsføringsloven.

### **Kommentar**

*Lovforslaget bygger på den kompetencefordeling mellem Finanstilsynet og Forbrugerombudsmanden, der allerede i dag gælder for finansielle virksomheder, det vil sige f.eks. banker, realkreditinstitutter og forsikringselskaber. Det medfører, at reglerne i markedsføringsloven om god skik og prisoplysning ikke finder anvendelse, i det omfang erhvervsministeren har udstedt specifikke regler for forbrugslånsvirksomheder på det*

*pågældende område. Hertil kommer, at reglerne om gebyrer og fakturering ikke finder anvendelse for disse virksomheder. Forbrugerombudsmanden kan derimod fortsat føre tilsyn med markedsføringslovens øvrige regler, herunder reglerne om vildledning, ligesom Forbrugerombudsmanden kan føre tilsyn med alle straffelagte regler udstedt efter § 7, stk. 2, om redelig forretningsskik og god praksis og om prisoplysninger.*

*Forbrugerombudsmanden har endvidere adgang til efter lovforslaget at anlægge retssager, herunder udpeges som grupperepræsentant i gruppesøgsmål. Lovforslaget sikrer, at Forbrugerombudsmanden ikke afskæres fra at indbringe en sag for domstolene, hvis denne i særlige tilfælde måtte finde, at der er behov for et sådant skridt. Det kan eksempelvis være tilfældet, hvor Finanstilsynet vælger ikke at tage en sag op, der af Forbrugerombudsmanden vurderes at være principiel eller af vidtgående betydning.*

*Lovforslaget sikrer endvidere, Forbrugerombudsmanden har adgang til at anlægge sager om civilretlige krav, herunder krav om erstatning og tilbagebetaling af uretmæssigt opkrævede beløb m.v.*

*Lovforslagets kompetencefordeling mellem Forbrugerombudsmanden og Finanstilsynet bør derfor opretholdes.*

*Der indsættes dog en overgangsbestemmelse i lovforslaget, så Forbrugerombudsmanden kan færdigbehandle igangværende sager efter markedsføringsloven, som er taget op før 1. juli 2019.*

### **2.3. Forslag om indsættelse af regler om kaution**

Finans Danmark foreslår, at kautionsreglerne fra lov om finansiel virksomhed indsættes i lovforslaget, så forbrugerne opnår den beskyttelse, der ligger i disse regler.

#### **Kommentar**

*Lovforslaget indeholder ikke regler om kaution, da det vurderes, at denne form for sikkerhed sædvanligvis ikke anvendes i forbindelse med forbrugslån og dermed de lån, som er omfattet af denne lov.*

## 2.4. Penge og Pensionspanelet

Finans og Leasing finder, at Penge- og Pensionspanelet bør holde øje med, hvilke muligheder der er for at forbedre grundlaget for kreditværdighedsvurderingen og komme med anbefalinger herom, ligesom Finans og Leasing som repræsentant for forbrugslånsbanker og finansieringsselskaber beskæftiget med billån og forbrugsfinansiering, som er omfattet af nærværende lovudkast, får en plads i panelet.

### Kommentar

*Penge- og Pensionspanelet skal fremme den finansielle forståelse hos borgerne og ikke udarbejde forslag til, hvordan reglerne kan efterleves. Herudover falder spørgsmål om Penge- og Pensionspanelets sammensætning uden for dette lovforslag.*

## 2.5. Ressourcer

Finans Danmark har noteret, at det nye tilsyn med forbrugslånsvirksomheder ikke medfører, at der tilføres yderligere ressourcer til Finanstilsynet. Finans Danmark finder, at det er vigtigt, at der er tilstrækkelige ressourcer til at varetage de nye opgaver. Manglende ressourcetilførsel kan betyde nedprioritering af andre lige så relevante opgaver.

### Kommentar

*Der forventes, at ca. 60 virksomheder vil være omfattet af lovforslaget. Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at lovforslaget medfører ressourcemæssige konsekvenser for Finanstilsynet, der vurderes at udgøre ét årsværk i 2019 og ét årsværk i 2020 og frem. Omkostningerne vil blive holdt inden for Finanstilsynets egen ramme.*

## 3. Bemærkninger til konkrete emner

De enkelte høringssvar behandles nedenfor med udgangspunkt i følgende overordnede opdeling:

- 3.1. Anvendelsesområde
- 3.2. Undtagelser fra lovens anvendelsesområde for særlige udbydere af lån
- 3.3. Øvrige undtagelser fra lovens anvendelsesområde
- 3.4. Betingelser for en tilladelse som forbrugslånsvirksomhed
- 3.5. Indberetning af oplysninger

- 3.6. God skik mv.
- 3.7. Kreditværdighedsvurdering
- 3.8. Identifikation af målgrupper
- 3.9. Tilsynsbeføjelser
- 3.10. Databeskyttelse
- 3.10.1. Ansøgning, registrering og tilsyn
- 3.10.2. Kreditværdighedsvurdering

### **3.1. Anvendelsesområde**

Forbrugerrådet Tænk finder, at det bør præciseres, at de nye låneformer på Facebook og på låneplatforme, hvor ”private” systematisk udbyder eller formidler meget dyre lån, kan betragtes som erhvervsvirksomhed. Det bør derfor tydeliggøres i forslaget, at disse typer af virksomheder underlægges tilsyn.

Finans og Leasing støtter generelt lovforslaget ud fra intentionen om at underlægge kviklåneselskaberne større kontrolmuligheder og krav til produktgodkendelse. Finans og Leasing har dog meget svært ved at se, at det er nødvendigt at lade bilfinansiering af såvel brugte som nye biler eller finansiering af andre varige forbrugsgoder så som elektronik, cykel, briller, hårde hvidevarer m.v. være omfattet af loven. Finans og Leasing finder endvidere, at de nye låneplatforme bør være omfattet af loven, således, at platformene kan komme under tilsyn. Det vil være mere praktisk end at føre tilsyn med de långivere, der udbyder lån via disse platforme.

Finans og Leasing er bekymret over bemærkningerne til § 1, stk. 1, nr. 3, hvorefter virksomheder, der udbyder kreditaftaler med henblik på erhvervelse af varer eller tjenesteydelser hos virksomheden, og hvor kreditgivingen udgør et selvstændigt forretningsområde i virksomheden, skal have en tilladelse. Finans og Leasing finder, at det er vigtigt, at detailhandlere, som yder lån af et sådant omfang, at de er i konkurrence med rene udlånsvirksomheder, også skal være omfattet af loven. På den baggrund er Finans og Leasing blandt andet bekymret over formodningsreglen, der medfører, at såfremt en detailhandlers indgåelse af kreditaftaler holder sig på under 10 pct. af omsætningen, er det ikke at anse som et selvstændigt forretningsområde, hvorfor det ikke kræver tilladelse. Tilsvarende er organisationen bekymret over, at det fremgår af bemærkningerne, at virksomheder med få ansatte som udgangspunkt ikke vil være omfattet af § 1, stk. 1, nr. 3. Der findes således finansieringsselskaber med meget få ansatte, og det ikke findes rimeligt, at en detailhandler kan undgå tilsynskravet, blot med henvisning til, at der er få ansatte. Det lige må behandles lige.

Finans og Leasing finder desuden, at det bør præciseres i bemærkningerne, at sælger i et oprindeligt trepartsforhold ikke er omfattet af lovforslaget.

Dansk Kredit Råd finder, at det grå lånemarked, der er opstået bl.a. gennem Facebook-grupper, bør forhindres og omfattes af krav og tilladelser. Dansk Kredit Råd fremhæver endvidere, at dette lovforslag kan omgås ved at etablere sig som pengeinstitut, da disse virksomheder er undtaget fra loven.

Teleindustrien har tilkendegivet, at teleselskabernes rente- og omkostningsfri rateordninger på mobiltelefoner falder ind under undtagelsen i lovforslagets § 1, stk. 3, nr. 1.

Dansk Industri og Dansk Erhverv finder, at bagatelgrænsen for, hvornår undtagelsen i lovforslagets § 1, stk. 1, nr. 3, finder anvendelse, er passende. Dansk Erhverv finder at denne bagatelgrænse gør det muligt for detailhandelsbutikker at udøve kundeservice ved i begrænset omfang at yde deres kunder kredit.

## **Kommentarer**

*Lovforslaget har til formål at styrke forbrugerbeskyttelsen gennem en stramning af tilsynet med alle udbydere af forbrugslån, der ikke har en tilladelse som enten finansiel virksomhed eller ejendomscreditselskab. Det skærpede tilsyn skal understøtte, at udbydere af forbrugslån foretager en reel kreditværdighedsvurdering af de forbrugere, der ønsker at optage et forbrugslån, og at udbyderne driver deres virksomhed i overensstemmelse med redelig forretningsskik og god praksis inden for virksomhedsområdet. Lovforslaget omfatter derfor både gentandsbestemte lån og lån, der ydes uafhængigt af køb af en vare eller tjenesteydelse.*

*Virksomheder, der udbyder kreditaftaler med henblik på erhvervelse af varer eller tjenesteydelser hos virksomheden, og hvor kreditgivningen udgør et selvstændigt forretningsområde i virksomheden, skal have en tilladelse. Denne bestemmelse har til formål at sikre, at detailhandlere, der yder kredit i konkurrence med rene forbrugslånsvirksomheder, bliver omfattet af lovforslaget. Det er derfor afgørende ved vurderingen af om disse skal have en tilladelse, om kreditgivningen udgør et selvstændigt forretningsområde i virksomheden. Det fremgår af lovforslaget, at denne vurdering er en konkret vurdering. De nævnte formodningsregler er udelukkende bidrag til brug for denne vurdering. Det er derfor muligt, at en virksomhed med en stor omsætning anses for at have kreditgivning som et selvstændigt forretningsområde, selvom kreditgivningen kun udgør 5 % af forretningsområdet, fordi kreditgivningen efter en konkret vurdering må anses for et selvstændigt forretningsområde.*

*Det bør præciseres i lovforslaget, at hvis en långiver via låneplatforme eller f.eks. Facebook systematisk udbyder lån i et sådant omfang, at dette*



*kan anses for at være erhvervmæssig virksomhed, vil det kræve en tilladelse efter dette lovforslag. Formidling af lån er derimod ikke omfattet af dette lovforslag, men vil være reguleret af bl.a. markedsføringsloven.*

*Det vurderes, at spørgsmålet om, hvorvidt og givet fald hvordan låneplatforme skal reguleres, ikke skal afgøres i forbindelse med dette lovforslag. Dette spørgsmål bør i stedet vurderes af den arbejdsgruppe, som i forlængelse af Regeringens forbrugerpolitiske strategi "Forbruger i en digital verden", skal undersøge, hvorledes den ønskede beskyttelse af forbrugerne ved optagelse af kviklån i øvrigt kan sikres.*

*Det vil bero på en konkret vurdering om et teleselskab, der tilbyder en kredit, kan anses for at være rentefri og uden omkostninger, og dermed være undtaget fra loven, jf. lovforslagets § 1, stk. 3, nr. 1.*

*Pengeinstitutter er ikke omfattet af lovforslaget, da disse virksomheder allerede er underlagt en tilsvarende lovgivning. Undtagelsen for pengeinstitutter medfører derfor ikke en omgåelsesmulighed.*

*Et oprindeligt trepartsforhold er ifølge kreditaftalelovens § 4, nr. 15, litra b, et kreditkøb, hvor der indgås en kreditaftale med henblik på køb af løsøre, hvorefter købesummen helt eller delvis dækkes ved lån indrømmet køberen af en tredjemand på grundlag af en aftale herom mellem denne og sælgeren. Kreditten ydes i dette tilfælde af en tredjemand. Det bør derfor præciseres i bemærkningerne, at sælger i et oprindeligt trepartsforhold ikke er omfattet af lovforslaget.*

### **3.2. Undtagelser fra lovens anvendelsesområde for særlige udbydere af lån**

Tjenestemændenes Låneforening og Låneforeningen af 1883 finder, at disse organisationer bør undtages fra lovens anvendelsesområde. Det skyldes, at organisationerne er godkendt efter § 57 i tjenestemandsløven og kan yde lån mod lønforskrivning. Lån ydet af disse organisationer kan kun ydes under særlige betingelser, herunder betingelser om lånestørrelsen.

Danmarks Lærerforening finder, at konfliktlån bør undtages fra lovens anvendelsesområde. Konfliktlån ydes alene i det tilfælde, at der i forbindelse med en overenskomstforhandling er strejke eller lockout. Konfliktlånene optages til at dække de daglige fornødenheder og faste omkostninger, mens de konfliktramte ikke får udbetalt løn.

Danmarks Lærerforening finder endvidere, at de lån, som foreningen yder som medlemslån, bør undtages fra lovens anvendelsesområde. Disse lån administreres af et pengeinstitut, der bl.a. foretager kreditværdighedsvurderingen. Danmarks Lærerforening finder, at disse lån ikke er omfattet af lovforslagets formål og derfor bør undtages fra lovens anvendelsesområde.

Forbrugerombudsmanden finder, at anvendelsesområdet for kreditaftalens § 7 c til at kreditvurdere låneansøgere bør ændres så forpligtelsen også omfatter pengeinstitutter. I modsat fald vil pengeinstitutter – der er undtaget fra lovforslagets bestemmelser – ikke blive underlagt en forpligtelse til at foretage kreditvurderinger for så vidt angår lån på under 3 måneder, som kun er forbundet med ubetydelige omkostninger.

Finans og Leasing finder, at det er vigtigt, at der er sikkerhed for, at henværende filialer af udenlandske banker hjemmehørende i EU ikke omfattes af loven. Det bør for god ordens skyld præciseres i bemærkningerne gerne ved brug af et eksempel.

### **Kommentar**

*Lovforslaget har til formål at styrke forbrugerbeskyttelsen på forbrugslånsmarkedet. Derimod har det ikke været tanken at regulere lån, der ydes i forbindelse med en overenskomstmæssig konflikt. Derfor bør lån ydet i forbindelse med en overenskomstmæssig konflikt undtages fra lovens anvendelsesområde.*

*Derimod vurderes det, at lån ydet af fagforeninger uden for konfliktsituationer og lån ydet af organisationer godkendt efter tjenestemandslvgivningen ikke bør undtages fra loven, da disse lån ydes til forbrug, herunder til køb af biler og andre varige forbrugsgoder. Lovforslaget skal sikre, at alle långivere, der ikke er under tilsyn, bliver underlagt Finanstilsynets tilsyn.*

*Lovforslagets § 9 indeholder en forpligtelse til at foretage en kreditværdighedsvurdering af kreditaftaler, der ikke er omfattet af § 7 c i lov om kreditaftaler. Denne forpligtelse bør gælde for alle virksomheder for at sikre, at lovens intention om en reel kreditværdighedsvurdering gennemføres fuldt ud også for kortvarige lån. Herved sikres det, at der gælder de samme spilleregler for pengeinstitutter og forbrugslånsvirksomheder. Det foreslås derfor, at § 1, stk. 2, ændres så finansielle virksomheder og ejen-*

*domskreditselskaber er omfattet af § 9 om kreditværdighedsvurdering. Det vil derfor ikke være nødvendigt at ændre anvendelsesområdet for kreditaftalelovens § 7 c.*

*Lovforslaget undtager finansielle virksomheder, jf. § 1, stk. 2, nr. 1, fra lovens anvendelsesområde. Denne bestemmelse omfatter bl.a. pengeinstitutter. Det vil blive præciseres i bestemmelsen, at denne undtagelse også omfatter pengeinstitutter (kreditinstitutter) fra udlandet.*

### **3.3. Øvrige undtagelser fra lovens anvendelsesområde**

Dansk Industri og Dansk Erhverv finder, at det bør præciseres i lovbetænkningerne, at rente- og omkostningsfri kreditaftaler, der alene ved misligholdelse tilskrives renter og gebyrer efter renteloven, ikke er omfattet af lovens anvendelsesområde jf. forslaget § 1, stk. 3, nr. 1. Dansk Industri fremhæver, at mange erhvervsdrivende, blandt andet i byggevarebranchen, yder deres kunder rente og omkostningsfri kreditter, men opkræver renter og gebyrer efter renteloven ved misligholdelse af aftalerne. Dansk Erhverv fremhæver, at en række danske butikker tilbyder kunderne at opdele betalingen i 10 lige store betalinger uden omkostninger.

Finans og Leasing foreslår, at lån ydet til en virksomheds ansatte undtages fra lovens anvendelsesområde, da det vurderes uhensigtsmæssigt, hvis sådanne virksomheder skal have en tilladelse.

#### **Kommentar**

*Det vil blive præciseret i lovforslagets bemærkninger, at rente- og omkostningsfri kreditaftaler, der alene ved misligholdelse tilskrives renter og gebyrer efter renteloven, ikke er omfattet af lovens anvendelsesområde. Som det allerede fremgår af bemærkningerne, gælder denne undtagelse ikke for lån, der ved misligholdelse omdannes til en kredit, hvor der skal betales løbende rente og eventuelt et oprettelsesgebyr.*

*Det vurderes, at lån ydet til en virksomheds ansatte bør undtages fra lovens anvendelsesområde. Det vurderes, at sådanne lån typisk ydes som et*

*medarbejdere, hvorfor det vurderes, at der ikke er behov for at lade disse kreditaftaler være omfattet af loven.*

### **3.4. Betingelser for en tilladelse som forbrugslåsvirksomhed**

Finans Danmark finder, at der bør stilles krav om, at forbrugslåsvirksomheder skal have en ansvarsforsikring eller tilsvarende garanti fra forbrugere. Dette gælder f.eks. efter lov om finansielle rådgivere.

Finans Danmark finder endvidere, at der i lighed med reglerne for finansielle rådgivere bør indsættes en bestemmelse om, at en forbrugslåsvirksomhed er forpligtet til snarest muligt at indberette eventuelle ændringer i forhold til § 5 til Finanstilsynet. Det bør tillige overvejes, om forbrugslåsvirksomheder skal afgive en årlig erklæring om, at virksomheden opfylder betingelserne for at få meddelt tilladelse.

#### **Kommentar**

*Lovforslaget indeholder ikke et krav om ansvarsforsikring som betingelse for at opnå en tilladelse som forbrugslåsvirksomhed. Det svarer til, hvad der gælder for ejendomscreditselskaber efter lov om ejendomscreditselskaber.*

*Lovforslagets § 5 fastlægger hvilke oplysninger, der skal fremgå af Finanstilsynets register over forbrugslåsvirksomheder. Registeret skal indeholde oplysninger om navn, adresse og cvr-nummer på virksomheden samt navn på personer i ledelsen for virksomheden. Det fremgår allerede af lovforslagets § 4, stk. 2, at Finanstilsynet skal have oplysninger om ledelsesmedlemmer i forbindelse med deres indtræden i en forbrugslåsvirksomheds ledelse. Oplysninger om en virksomheds adresse mv. er i dag tilgængeligt i CVR-registeret. Det vurderes ikke nødvendigt at ind sætte en bestemmelse om en forpligtelse til at indberette eventuelle ændringer i forhold til § 5 til Finanstilsynet.*

### **3.5. Indberetning af oplysninger**

Forbrugerrådet Tænk, finder at det er vigtigt løbende og systematisk at kunne følge forbrugslånemarkedet statistisk. De statistikker, der lægges op til i forslaget, bør derfor offentliggøres f.eks. på linje med de markedsrapporter, der i dag udarbejdes for andre finansielle virksomheder.

### **Kommentarer**

*Lovforslaget indeholder en forpligtelse for forbrugslånsvirksomhederne til at indberette oplysninger om virksomhedens kreditaftaler. Efter lovforslagets bemærkninger vil disse oplysninger bl.a. omfatte oplysninger om antal indgåede kreditaftaler, volumen på misligholdte låne, tab på lån og antal låneansøgninger, der afvises på grund af kreditværdighedsvurderingen. Disse oplysninger skal anvendes til brug for planlægning af Finanstilsynets tilsyn med forbrugslånsvirksomheder og vil derfor ikke være egnet til generel offentliggørelse. Der vil dog kunne offentliggøres aggregerede tal på dette område.*

### **3.6. God skik mv.**

Finansforbundet hilser lovforslaget velkomment, men finder, at lovforslaget på et punkt bør styrkes ved at sikre forbrugerne adgang til individuel rådgivning forud for låneoptagelse, idet mange forbrugere, der optager denne form for lån, kan have særlige privatøkonomiske problemer.

Finans og Leasing finder, at den kommende bekendtgørelse om god skik for forbrugslåneselskaber, bør afspejle, at den altovervejende hovedregel på området for forbrugslån er, at der ikke ydes rådgivning. Derfor bør den eksisterende god skik bekendtgørelse ikke blot kopieres, da det alt andet lige vil give et unaturligt billede af situationen.

Dansk Kredit Råd finder, at reglerne om prisoplysninger i forbindelse med markedsføring bør omfatte de samlede kreditomkostninger i stedet for ÅOP, som er vildledende for forbrugere.

### **Kommentarer**

*Der vil blive udstedt en bekendtgørelse om god skik for forbrugslånsvirksomheder efter lovens vedtagelse. Denne bekendtgørelse vil være baseret på den gældende bekendtgørelse om god skik for finansielle virksomheder. Bekendtgørelsen vil dog være tilpasset de forhold, der gælder for forbrugslån i dag, hvor der typisk ikke ydes rådgivning. Det er i overensstemmelse med den eksisterende god skik bekendtgørelse, der gør det muligt at udbyde produkter med standardiseret information med lille eller ingen tilknyttet individuel rådgivning. Det præciseres i bemærkningerne til lovforslaget, at den kommende god skik bekendtgørelse vil være tilpas-*

*set de forhold, der gælder for forbrugslån i dag, hvor der typisk ikke ydes rådgivning.*

*Det vurderes ikke nødvendigt i lovforslaget at indføre en rådgivningspligt, da forbrugslånsvirksomheder er forpligtet til at gennemføre en kreditværdighedsvurdering, som skal sikre, at forbrugerne kun optager lån, som de har råd til at betale tilbage.*

*Det fremgår i dag af markedsføringsloven, at markedsføring af kreditaftaler skal indeholde oplysninger om ÅOP og de samlede kreditomkostninger. Disse regler er baseret på forbrugerkreditdirektivet, og det er derfor ikke muligt at fjerne dette krav. Regeringen har imidlertid fokus på at sikre, at forbrugerne får de rigtige oplysninger i forbindelse med markedsføring og vil inddrage dette i sin dialog med EU-Kommissionen.*

### **3.7. Kreditværdighedsvurdering**

Dansk Erhverv, Dansk Industri og Finans og Leasing finder, at der bør skabes yderligere klarhed over, hvad der skal til for, at reglerne om gennemførelse af en kreditværdighedsvurdering er opfyldt. Dette skal sikre, at det er så let som muligt for virksomhederne at overholde reglerne. Finans og Leasing finder, at dette bør ske ved, at der udarbejdes en ny vejledning på området.

Dansk Kredit Råd finder, at der bør gennemføres en central samling af al gældsdata i Danmark, så forbrugere kan give pengeinstitutter, finansierings- og leasingselskaber adgang til deres gældsdata. Dette vil være et værktøj til brug for mere ansvarlig långivning og bedre kreditvurderinger.

Finans og Leasing finder, at der bør etableres en række værktøjer til brug for forbrugslånsvirksomheders kreditværdighedsvurdering. Dette bør blandt andet ske ved, at erhvervsministeren henstiller til, at alle kviklånselskaber anvender Kreditstatus, som er et register over eksisterende gæld oprettet af Finans og Leasing i samarbejde med Experian. Registeret indeholder dog kun oplysninger om eksisterende lån for de långivere, der har tilsluttet sig systemet. Tilsvarende bør erhvervsministeren indgå i drøftelser med Domstolsstyrelsen for at give adgang til de insolvenserklæringer, forbrugere har afgivet i fogedretten.

Finans og Leasing finder, at det er uhensigtsmæssigt, at Forbrugerombudsmandens nuværende retningslinjer for kviklån citeres i lovforslagets bemærkninger, uden at det fremgår tydeligt, at det er tilfældet. Det kommer på denne måde til at fremstå, som om det citerede er fra de oprindelige bemærkninger til implementeringen af forbrugerkreditdirektivet tilbage i 2009, som der i lovudkastet er henvist til andre steder, hvor kredittalelovens bestemmelser er brugt. Det citerede bør derfor udgå.

### **Kommentar**

*Lovforslagets § 9, stk. 2, er enslydende med kredittalelovens § 7 c, stk. 2. Bestemmelsen gennemfører forbrugerkreditdirektivets artikel 8. Direktivet er udtryk for totalharmonisering, jf. direktivets artikel 22.*

*Finanstilsynet vil som tilsynsmyndighed indgå i en løbende dialog med forbrugslånsvirksomhederne med henblik på at afklare fortolkningstvivil omkring forståelsen af loven. Dette omfatter også i forhold til at skabe klarhed over, hvad der skal til for, at reglerne om gennemførelse af en kreditværdighedsvurdering er opfyldt.*

*I Regeringens forbrugerpolitiske strategi "Forbruger i en digital verden", er der nedsat en arbejdsgruppe, som skal undersøge, hvordan forbrugerne ved optagelse af kviklån kan beskyttes yderligere. Spørgsmålet om gennemførelse af en central samling af alt gældsdata og øvrig adgang til eksisterende gæld, herunder adgangen til insolvenserklæringer, bør afvente dette arbejde.*

*Bemærkningerne til lovforslagets § 9 er udbygget i forhold til bemærkningerne til kredittalelovens § 7 c. Det er blandt andet sket med inspiration fra Forbrugerombudsmandens retningslinjer for kviklån. Sigtet hermed er at sikre vejledning til forståelsen af bestemmelsens indhold og bør fastholdes.*

### **3.8. Identifikation af målgrupper**

Dansk Kredit Råd finder, at der ikke bør udstedes lån til personer, som er registreret i RKI eller som på anden vis er registreret som dårlig betaler. Dette gælder allerede i dag for Dansk Kredit Råds medlemmer. I den forbindelse henvises der til, at der findes nye låneudbydere, som tilbyder lån til personer, der er registreret i RKI.

Finans Danmark kan ikke se en logisk forklaring på, at en forbrugslånsvirksomheds ledelse ikke skal godkende virksomhedens politik for produkter. Det fremgår således af lovforslagets bemærkninger, at det ikke

vurderes nødvendigt at stille krav om f.eks. etablering af særlige procedurer for produktgodkendelse, herunder et udtrykkeligt krav om forankring af disse krav i virksomhedens ledelsesorgan.

Finans og Leasing ønsker kravene til identifikation af målgrupper mere klart beskrevet i lovforslaget og kommer i den forbindelse med en række forslag. Det foreslås f.eks. at denne passus: ”Såfremt forbrugeren bliver pålagt omkostninger i overensstemmelse med reglerne i renteloven, vil typen af kreditaftale være hensigtsmæssig for målgruppen” bør revurderes, fordi den ikke giver mening. Som et andet eksempel på opstamninger foreslås det, at der kommer med eksempler på, hvordan en individuel vurdering kan føre til, at man alligevel giver et lån til en person, der ellers ikke tilhører den relevant målgruppe.

Finans og Leasing finder, at generalklausulen i kreditaftalelovens § 22 bør nævnes i lovbemærkningerne, idet generalklausulen bør indgå som et støttesynspunkt i tilsynets vurdering af kviklåneselskabernes forretningsmodel og ved produktgodkendelsen. Bestemmelsen medfører, at hvis det beløb, som forbrugeren efter aftalen skal betale som vederlag eller omkostninger, er urimeligt, skal det nedsættes til, hvad der skønnes rimeligt.

### **Kommentar**

*Det fremgår af lovforslagets § 10, stk. 2, at en forbrugslånsvirksomhed skal sikre, at en kreditaftale er hensigtsmæssig for den identificerede målgruppes interesser formål og karakteristika. Det vil som udgangspunkt ikke være hensigtsmæssigt for forbrugere, der er registreret i RKI, at optage et lån, fordi disse ofte vil have en dårlig betalingsevne. Det vil derfor som udgangspunkt være i strid med § 10, stk. 2, at målrette lån mod forbrugere, der er registreret i RKI. En kreditværdighedsvurdering bør også som udgangspunkt medføre, at der ikke tilbydes forbrugere lån, når disse er registreret i RKI. De nævnte bestemmelser vil dog ikke forhindre at der tilbydes lån til låntagere, der er registreret i RKI, hvis dette sker med henblik på at samle dyr gæld med henblik på afvikling.*

*Det præciseres derfor i lovforslagets bemærkninger, at det som udgangspunkt vil være i strid med § 10, stk. 2, at målrette lån mod forbrugere, der er registreret i RKI.*

*Det fremgår af lovforslagets § 3, stk. 2, nr. 3, at en forbrugslånsvirksomhed skal have forretningsgange for bl.a. identifikation af målgrupper. Disse forretningsgange skal indsendes til Finanstilsynet i forbindelse med ansøgningen om tilladelse som forbrugslånsvirksomhed. På den baggrund vurderes det ikke nødvendigt at indsætte en udtrykkelig bestemmelse om, at disse forretningsgange skal være godkendt af virksomhedens ledelse.*



*Det vurderes, at bemærkningerne til reglerne om identifikation af målgrupper kan præciseres yderligere bl.a. i overensstemmelse med de forslag, der er nævnt af Finans og Leasing. Endvidere bør det fremgå, at kreditaftalelovens generalklausul § 22 vil kunne indgå i vurderingen af om en kreditaftale lever op til kravene til § 10.*

### **3.9. Tilsynsbeføjelser**

Forbrugerrådet Tænk anfører, at Finanstilsynet hidtil i praksis stort set aldrig har anvendt muligheden for at fratage en virksomhed sin tilladelse til at drive virksomhed, hvis denne ikke lever op til kravene i lovgivningen.

Advokatrådet finder at bestemmelser, der fraviger grundlovens § 72 om boligens ukrænkelighed, af retssikkerhedsmæssige årsager klart bør have undtagelsens karakter, og at det nøje bør undersøges, om hver enkelt bestemmelse er proportional, dvs. om der er et reelt og nødvendigt behov for en kontrolbestemmelse eller om samme formål kan opnås med mindre indgribende midler. Det anføres i den forbindelse, at Finanstilsynet har mulighed for at inddrage en forbrugslånsvirksomheds tilladelse, hvis den ikke efterlever lovens krav, herunder antageligt også, hvis virksomheden ikke meddeler de oplysninger Finanstilsynet efterspørger. Advokatrådet stiller sig således tvivlende over for, om en fravigelse af grundlovens principper er nødvendig.

Finans og Leasing foreslår, at det bør præciseres i § 19, stk. 1, nr. 6, at overtrædelser af reglerne om identifikation af målgrupper kan begrunde inddragelse en forbrugslånsvirksomheds tilladelse. Det skyldes, at reglerne om kreditværdighedsvurdering i forvejen er nævnt ved denne bestemmelse.

Finans og Leasing foreslår endvidere, at der bør indføres en regel om, at kreditaftaler, der er indgået med virksomheder, der ikke har fået en tilladelse af Finanstilsynet bør være ugyldige og bør ikke kunne håndhæves. Dette skal sikre et effektivt værn imod, at selskaber/personer agerer på markedet uden fornøden tilladelse.

### **Kommentar**

*Finanstilsynet skal som forvaltningsmyndighed overholde proportionalitetsprincippet. Adgangen til at inddrage en virksomheds tilladelse forudsætter derfor, at sanktionen vurderes at være proportional med overtrædelsens karakter m.v., hvilket er en konkret vurdering i det enkelte tilfælde.*

*Finanstilsynets hovedlove indeholder bestemmelser om, at Finanstilsynet kan foretage tilsyn- og kontrolbesøg uden retskendelse hos virksomhederne og kan indhente de oplysninger hos virksomhederne, som tilsynet skønner nødvendige. Det skal sikre muligheden for at føre et effektivt tilsyn med de tilsynsbelagte virksomheder, og vurderes at svare til, hvad der gælder for tilsyn i andre sammenlignelige lande.*

*Finanstilsynet vil altid anvende beføjelsen til at indhente oplysninger, før tilsynet eventuelt anvender beføjelsen til at foretage tilsyns- og kontrolbesøg. Tilsyns- og kontrolbesøg uden forudgående varsel anvendes således kun som den allersidste mulighed. Finanstilsynet har imidlertid behov for at kunne udøve sin virksomhed også i de særlige tilfælde, hvor en virksomhed måtte nægte at afgive de nødvendige oplysninger eller modvirker et tilsyns- og kontrolbesøg.*

*Den foreslåede beføjelse er således nødvendig for, at Finanstilsynet kan føre en effektiv kontrol med, at forbrugslånsvirksomhederne overholder bestemmelserne i medfør af dette lovforslag.*

*Forslaget om at medtage overtrædelser af reglerne om identifikation af målgrupper, som en af de overtrædelser, der kan begrunde inddragelse en forbrugslånsvirksomheds tilladelse i § 19, stk. 1, nr. 6, imødekommes.*

*En stillingtagen til spørgsmålet om ugyldighed af kreditaftaler indgået med virksomheder, der ikke har fået en tilladelse hos Finanstilsynet, bør afvente initiativerne fra den arbejdsgruppe, som skal undersøge, hvorledes den ønskede beskyttelse af forbrugerne ved optagelse af kviklån kan sikres.*

### **3.10. Databeskyttelse**

#### **3.10.1. Ansøgning, registrering og tilsyn**

Datatilsynet anfører, at da en betingelse for at opnå tilladelse fra Finanstilsynet er, at betingelserne i udkastets § 4 er opfyldt, lægger Datatilsynet til grund, at der vil blive behandlet personoplysninger i forbindelse med Finanstilsynets behandling af en ansøgning om tilladelse efter udkastets § 3.

Datatilsynet skal i den forbindelse henstille til, at Finanstilsynet nærmere overvejer, hvorvidt behandlingen af personoplysninger kan ske under iagttagelse af reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven, herunder databeskyttelseslovens § 8.

Datatilsynet skal endvidere henstille til, at Finanstilsynet overvejer, hvorvidt en sådan offentliggørelse af personoplysninger om personer i ledelsen for virksomhederne og om enkeltmandsvirksomheder i Finanstilsynets register kan ske under iagttagelse af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.

Datatilsynet skal henlede opmærksomheden på databeskyttelsesforordningens artikel 5, litra c, hvorefter personoplysninger skal være tilstrækkelige, relevante og begrænset til, hvad der er nødvendigt i forhold til de formål, hvortil de behandles ("dataminimering"). Finanstilsynet skal dermed i forbindelse med tilsynet være opmærksom på, at der alene må behandles nødvendige personoplysninger i forbindelse med indhentelse af oplysninger, jf. lovforslagets § 17, stk. 1.

Datatilsynet anfører, at Finanstilsynet ikke i bemærkningerne til udkastets § 21 ses at have taget stilling til, hvorvidt en eventuel videregivelse af personoplysninger i medfør af disse bestemmelser vil kunne ske i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen eller databeskyttelsesloven, herunder om det samtykke der nævnes i § 21, stk. 3, er et databeskyttelsesretligt samtykke i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningens artikel 4, nr. 11, og 7 og dermed et behandlingsgrundlag.

### **Kommentar**

*Det er korrekt, at der vil ske behandling af personoplysninger i forbindelse med en behandling af en ansøgning om tilladelse som forbrugslånsvirksomhed og efterfølgende registrering i Finanstilsynets register. Denne behandling sker med hjemmel i lovforslaget og er derfor nødvendig for at opretholde en retlig forpligtelse, jf. persondataforordningens artikel 6 og databeskyttelseslovens § 8, stk. 2, nr. 3.*

*Lovforslagets specielle bemærkninger til §§ 3 og 5 tilpasses i overensstemmelse med ovenstående.*

*Lovforslagets specielle bemærkninger til § 17 vil endvidere blive tilpasset som foreslået af Datatilsynet.*

*Det er en betingelse for, at Finanstilsynet kan videregive personoplysninger om en kunde, at denne har givet samtykke til videregivelsen. Samtykke fra den berørte kunde er et databeskyttelsesretligt samtykke og vil blive indhentet i overensstemmelse med de databeskyttelsesretlige regler, herunder databeskyttelsesforordningen.*

*Lovforslagets specielle bemærkninger til § 21, stk. 3, tilpasses i overensstemmelse med ovenstående.*

### **3.10.2. Kreditværdighedsvurdering**

Datatilsynet henstiller til, at Finanstilsynet overvejer, hvorvidt den for forbrugslånsvirksomhederne lovpligtige behandling af personoplysninger i forbindelse med kreditværdighedsvurderingen kan ske under iagttagelse af de databeskyttelsesretlige regler.

#### **Kommentar**

*I forbindelse med en kreditværdighedsvurdering vil der ske behandling af personoplysninger. Denne behandling sker med hjemmel i lovforslaget og er derfor nødvendig for at opretholde en retlig forpligtelse, jf. persondataforordningens artikel 6.*

*Lovforslagets specielle bemærkninger til § 9 tilpasses i overensstemmelse med ovenstående.*

## **4. Oversigt over hørte organisationer, myndigheder m.v.**

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 29. november 2018 med frist for afgivelse af høringssvar den 2. januar 2019 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

#### Organisationer:

Advokatrådet, Akademisk Arkitektforening, Andelskassen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring (AES), Arbejdsmarkedets Tillægspension (ATP), Arbejdsskadestyrelsen, Intertrust (Denmark), Danish Venture Capital and Private Equity Association, Danmarks Nationalbank, Danmarks Rederiforening, Danmarks Skibskredit A/S, Dansk Aktionærforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Forening for International Motorkøretøjsforsikring (DFIM), Dansk Industri, Dansk Investor Relations Forening – DIRF,

Dansk Kredit Råd, Dansk Metal, Dansk Pantebrevsforening, Danske Advokater, Danske Forsikringsfunktionærers Landsforening, Danske Maritime, Danske Regioner, Datatilsynet, Den Danske Aktuarforening, Den Danske Dommerforening, Den Danske Finansanalytikerforening, Den danske Fondsmæglerforening, Ejendomsforeningen, Energi og Olieforum, FDFA – Foreningen af Danske Forsikringsmæglere og Forsikringsagenturer, FDIH – Foreningen for Distance- og Internethandel, FinansDanmark, Finans og Leasing, Finansforbundet, Finanshuset i Fredensborg A/S, Finansiell Stabilitet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Forbrugsforeningen, Foreningen af Forretningsførere for Udenlandske Forsikringselskaber, Foreningen af Interne Revisorer v/ Kim Stormly Hansen, Foreningen Danske Revisorer, Foreningen for platformsøkonomi, FOREX, Forsikring & Pension, Forsikringsmæglerforeningen, v/ Direktør Flemming Kosakewitsch, Frivilligrådet, FSR – danske revisorer, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Garantiformuen, Garban-Intercapital Scandinavia, Horesta Arbejdsgiverorganisation, Håndværksrådet, Indsamlingsorganisationernes Brancheorganisation (ISOBRO), ISACA Denmark Chapter, IT-branchen, KommuneKredit, Kommunernes Landsforening, Kuratorforeningen, Købmandsstandens OplysningsBureau, Landbrug & Fødevarer, Landsdækkende banker, Landsforeningen af forsvarsadvokater, Landsforeningen for Bæredygtigt Landbrug, Landsorganisationen i Danmark (LO), Lokale Pengeinstitutter, Lønmodtagernes Dyrtidsfond (LD), Mybanker, NASDAQ Copenhagen A/S, Nets, Nordic Blockchain Association, Parcelhusejernes Landsforening, Postnords Juridiske afdeling, Revisornævnet, Rigsrevisionen, Skibs- og Bådebyggeriets Arbejdsgiverforening, Telekommunikationsindustrien i Danmark, Udbetaling Danmark, VP Securities A/S, Western Union, Thomson Reuters Nordic, Transparency International Denmark, Ørsted.

#### Færøerne og Grønland

Færøernes Hjemmestyre via Rigsombudsmanden på Færøerne  
 Grønlands Selvstyre via Rigsombudsmanden i Grønland

**Følgende organisationer m.v. har haft bemærkninger med indhold:**

- Forbrugerrådet Tænk
- Finans Danmark
- Datatilsynet
- Advokatsamfundet
- Tjenestemændenes Låneforening og Foreningen af 1883
- Finansforbundet
- Dansk Industri
- Teleindustrien
- Danmarks Lærerforening
- Dansk Kreditråd
- Dansk Erhverv
- Finans og Leasing
- Forbrugerombudsmanden